

ASIA

Päätös ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesta ilmoituksesta, joka koskee pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista.

Ilmoituksen tekijä

Osuuskauppa Arina

Puhdistettavan alueen sijainti

Alakorkalontie 22, 96300 ROVANIEMI

Kiinteistö: 698-9-9037-6

Kiinteistön omistaja

Osuuskauppa Arina

Asian vireilletulo, vireilletulon peruste sekä viranomaisen toimivalta

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesti pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus Lupa- ja valvontavirastolle. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin, kuitenkin viimeistään 45 vuorokautta ennen puhdistamisen kannalta olennaisen työvaiheen aloittamista.

Ilmoitus pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta on tullut vireille Lupa- ja valvontavirastoon 7.5. Ilmoitusta on täydennetty 25.5.2026.

Aiemmat viranomaispäätökset ja lausunnot

Viereistä kiinteistöä 698-9-9037-7 koskee Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen 18.8.2016 Neste Markkinointi Oy:lle antama päätös (LAPELY/2508/2016) pilaantuneen maaperän puhdistamisesta. Toistaiseksi voimassa olevassa päätöksessä on hyväksytty puhdistuksen tavoitetasoksi Valtioneuvoston asetuksen (214/2007) mukaiset ylemmät ohjearvot (bensiinijakeet C₅-C₁₀=500 mg/kg, keskitisleet C₁₀-C₂₁=1000 mg/kg, raskaat jakeet C₂₁-C₄₀=2000 mg/kg) (määräys 1). Pohjaveden kunnostustarve on määrätty selvitettäväksi ja tarvittaessa

kunnostettavaksi. Pohjavedelle on määritetty seuraavat puhdistuksen tavoitetasot: keskitisleet $>C_{10}-C_{21}=2$ mg/l ja bensiinijakeet $C_5-C_{10}=1$ mg/l. Lisäksi on hyväksytty puhdistuksen tavoitetasot alittavien, haitta-ainepitoisten maa-ainesten hyödyntäminen kaivantojen täytöissä. Päätöksessä on todettu, että maaperän kunnostustyöt on saatettava loppuun 31.8.2017 mennessä, kuitenkin siten, että kunnostusta tulee jatkaa siihen saakka, kunnes Lapin ELY-keskus hyväksyy kunnostuksen toiminnanharjoittajan esityksestä loppuun saatetuksi.

Alueella on tehty pilaantuneen maaperän puhdistamista vuosina 2016, 2017. Vuonna 2016 kaivutöitä, rakenteiden poistoa ja pilaantuneen maaperän puhdistamista on tehty kiinteistöllä 698-9-9037-7 entisellä ja uudella säiliöalueella sekä mittarikentän, D-pisteen, viemärin ja erottimen alueilla. Puhdistustyön yhteydessä poistettiin yhteensä noin 4 080 tonnia maata, jonka haitta-ainepitoisuudet ylittivät VNa 214/2007 kynnsarvot. Laboratorioanalyseissä todettiin kolmessa mittarikentän alueelta otetussa jäännöspitoisuusnäytteessä ylemmät ohjearvot ylittävät pitoisuudet keskitisleitä (S63; $C_{10}-C_{21}=1$ 100 mg/kg, S74; $C_{10}-C_{21}=1$ 200 mg/kg ja S89; $C_{10}-C_{21}=2$ 900 mg/kg). Öljyhiilivetyjä sisältävää maa-ainesta ei voitu poistaa vaarantamatta mittarikatoksen perustuksia. Puhdistamista koskeva toimenpideraportti (Golder Associates Oy, raportti nro 1538262_2660) on laadittu 14.2.2017 ja toimitettu Lapin ELY-keskukselle 27.2.2017. Lapin ELY-keskus on hyväksynyt raportin ja antanut siitä lausunnon 30.3.2017.

Vuonna 2017 tehtiin massanvaihto Alakorkalontien sivuojassa, kiinteistöllä RN:o 698-9-9901-0 jakeluaseman sadevesiviemärin purkuputken pään alueella. Haitta-ainepitoisia maa-aineksia poistettiin 14,5 t. Kunnostusalueetta rajaavan näytteen S50 kokonaisöljyhiilivetyjen $C_{10}-C_{40}$ jäännöspitoisuus 1 800 mg/kg (raskaat öljyjakeet $C_{22}-C_{40}$ 1 700 mg/kg) ylittää alemman ohjearvon, mutta alittaa kunnostustavoitteena olleet ylemmät ohjearvot. Toimenpideraportti (ojan kunnostus, Golder Associates Oy, 30.6.2017) on toimitettu Lapin ELY-keskukselle 16.8.2017 ja sitä on täydennetty 28.8.2017. Lapin ELY-keskus on hyväksynyt kunnostuksen ja on antanut siitä lausunnon 5.9.2017.

Puhdistustöiden jälkeen on edellytetty pohjavesiseurantaa. Vuonna 2017 otettiin vesinäytteet kuudesta vuonna 2016 asennetusta pohjavesiputkesta (GA1-GA6) sekä salaojakaivosta PK1 huhti-, kesä- ja lokakuussa. Lisäksi vesinäytteet on otettu toukokuussa 2018. Lapin ELY-keskus on hyväksynyt pohjavesitarkkailun lopettamisen 3.9.2018.

Kiinteistöä 698-9-9037-7 koskeva, vuoden 2026 muutostöiden yhteydessä tehtävä pilaantuneen maaperän puhdistus tehdään noudattaen Lapin ELY-keskuksen 18.8.2016 (LAPELY/2508/2016) antamaa päätöstä. Suunnitelman mukaan kiinteistölle sijoittuu jatkossa mm. jakelukatos ja parkkialue.

Tutkimus- ja suunnitelma-asiakirjat

Ilmoituksen liitteenä on esitetty Morena Oy:n 18.3.2026 laatima pohjatutkimus- ja perustamistapalausunto, Liikenneasema, Alakorkalontie 22, 96300 Rovaniemi. Lisäksi on esitetty PBM Ympäristötekniikan laatima asiakirja, pima-puhdistuksen yleiset käytännöt.

Puhdistettava alue

Alueen toimintahistoria ja pilaantumisen vaaraa aiheuttaneet toiminnot ja tapahtumat

Kohdekiinteistön 698-9-9037-6 länsipuolella, kiinteistöllä 698-9-9037-7 on toiminut Nesteen polttoaineen jakeluasema vuodesta 1988 lähtien. Kohdekiinteistön alueella on ollut jakeluaseman paikoitusalue.

Alueen ja lähiympäristön nykyinen ja tuleva maankäyttö

Kohdekiinteistölle 698-9-9037-6 rakennetaan uusi liikennemyymälä. Alueella on vireillä kaavamuutos koskien kiinteistöjä 698-9-9037-6 ja 698-9-9037-7 (kaavatunnus: 698 2025-19). Asemakaavan muutoksen tavoitteena on yhdistää kiinteistöt. Asemakaavaehdotuksessa (26.1.2026) alue on merkitty liike-, toimisto- ja huoltoasemarakennusten korttelialueeksi (KLH), rakennusala on sijoitettu kohdekiinteistölle ja pysäköimispaikat (p) naapurikiinteistön (698-9-9037-7) alueelle.

Voimassa olevassa asemakaavassa (27.4.1983) kiinteistö 698-9-9037-6 on merkitty teollisuus- ja liikerakennusten korttelialueeksi (TL) ja kiinteistö 698-9-9037-7 huoltoasemarakennusten korttelialueeksi (LH).

Alueen maaperä- sekä pohja- ja pintavesitiedot

Alue on päällystetty asfaltilla, jonka alapuolella on arviolta 1-1,5 m paksuudelta pihan rakennekerroksia. Pihan rakennekerrosten alapuolella on ohut savinen silttikerros, minkä alapuolella on hiekkaa ja moreenia. Paikoitellen pihan rakennekerrosten alla on myös turvetta.

Alueella pohjatutkimusten yhteydessä tehtyjen havaintojen perusteella pohjavesi on n. 2 metrin syvyydellä maanpinnasta. Kohde ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähin pohjavesialue, Mäntyvaara (1-luokka, 1269801), sijaitsee n. 2,5 kilometrin päässä, kohteesta luoteeseen. Lähin merkittävä pintavesistö, Kemijoki sijaitsee n. 300 metriä kohteesta etelään.

Haitta-aineita koskevat tiedot

Alueella tehdyt maaperä- sekä pohja- ja pintavesitutkimukset

Kiinteistöllä on selvitetty maaperän pilaantuneisuutta pohjatutkimusten yhteydessä tehdyllä näytteenotolla. Haitta-aineet analysoitiin laboratoriossa kuudesta, syvyydeltä 0,5-1,5 m otetusta maaperänäytteestä.

Näytteistä tehdyissä laboratorioanalyseissä todettiin pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista annetun Valtioneuvoston asetuksen (214/2007) mukaiset kynnysarvot ylittävinä pitoisuuksina arseenia (NP 2; As= 5,8 mg/kg ja NP 3; As=2,1 mg/kg) ja öljyhiilivetyjä C₁₀-C₄₀. Öljyhiilivetyjen summapitoisuus C₁₀-C₄₀ ylitti kynnysarvon kolmessa näytepisteessä (NP 1; C₁₀-C₄₀ =330 mg/kg, NP 2; C₁₀-C₄₀ =450 mg/kg ja NP 3; C₁₀-C₄₀ =380 mg /kg). Kaikissa näytteissä öljyhiilivedyt koostuivat pääosin raskaista jakeista (C₂₁-C₄₀). Tutkituissa näytteissä ei todettu haitta-aineita VNa 214/2007 mukaiset alemmat ohjearvot ylittävinä pitoisuuksina.

Kiinteistön alueella on tietojen (täydennys 25.5.2026) mukaan tehty tarkentavia maaperätutkimuksia touko-kesäkuussa 2026. Lupa- ja valvontavirastolle ei ole toimitettu tutkimustuloksia kyseisistä tutkimuksista.

Maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve

Alueelle on tarkoitus rakentaa uusi liikennemyymälä. Alueella on todettu kynnysarvot ylittäviä haitta-ainepitoisuuksia. Pilaantuneen alueen laajuudeksi on arvioitu 200 m² ja arvio pilaantuneen maa-aineksen määrästä on 300 m³.

Esitetty puhdistussuunnitelma

Puhdistustavoitteet

Tulevan liikerakennuksen alueen ja kunnallisteknisten kaivantojen osalta puhdistustavoitteeksi esitetään VNa 214/2007 mukaisia kynnysarvoja öljyhiilivetyjen ja haihtuvien orgaanisten yhdisteiden osalta sekä alempia ohjearvoja muiden haitta-aineiden osalta. Pinnoittamattomilla piha-alueilla puhdistustavoitteena ovat alemmat ohjearvot pintamaassa (0-1 m) ja muilla alueilla ylempät ohjearvot.

Puhdistusmenetelmät ja työn toteuttaminen

Pilaantuneen maaperän puhdistus toteutetaan massanvaihdolla. Puhdistustyö tehdään vanhojen rakenteiden purkutöiden yhteydessä. Pilaantuneet maa-ainekset kaivetaan maaperästä ja toimitetaan luvanvaraiseen vastaanottoaikaan.

Jätteiden ja kaivettujen maa-ainesten käsittely ja hyödyntäminen

Pilaantuneet maa-ainekset toimitetaan soveltuvalla kalustolla vastaanottoaikaan, jolla on lupa ottaa vastaan kyseisillä haitta-aineilla ja todetuissa pitoisuuksissa pilaantunutta maa-ainesta. Kuormat peitetään pölyämisen estämiseksi. Sähköpostitse toimitetun täydennyksen (25.5.2026) mukaisesti alueella ei ole tarkoitus hyödyntää haitta-ainepitoisia maa-aineksia.

Mikäli kaivuun aikana havaitaan muita jätejakeita (esim. metalli, muovi, tiili, puu), ne erotellaan maa-aineksista ja toimitetaan luvanvaraiseen vastaanottoaikaan.

Mikäli on tarve välivarastoida pilaantuneita maa-aineksia lyhytaikaisesti, läjitetään ne tiiviille alustalle turvalliseen, mutta kaivannon välittömään läheisyyteen ja kuljetetaan viivytyksettä, täysinä kuormina luvanvaraiseen vastaanottoaikaan ja varustetaan siirtoasiakirjoilla. Välivarastointi pyritään pitämään mahdollisimman lyhytaikaisena. Tarvittaessa maa-ainekset peitetään esim. aumamuovilla haihtumisen ja liukenemisen estämiseksi.

Puhdistamisen ympäristövaikutukset ja ympäristöhaittojen ehkäisy

Puhdistustyö vastaa normaalia maanrakennustyötä, eikä siitä arvioida aiheutuvan haitallisia ympäristövaikutuksia. Pilaantuneen maaperän puhdistamiseen liittyvät kaivutyöt ja muut toimenpiteet suoritetaan

pääsääntöisesti arkipäivisin klo 7-22 välisenä aikana. Urakoitsija vastaa alueen asukkaiden ja käyttäjien tiedottamisesta sekä kohteen toteutuksesta ja turvallisuudesta, kuten työmaan aitaamisesta, henkilökohtaisista suojaamista ja kaluston sopivuudesta kohteeseen.

Puhdistustöiden valvonta, seuranta ja tarkkailu

Puhdistustyö tehdään ennen kohteen uudisrakentamisen aloittamista, vanhojen rakenteiden purkutöiden yhteydessä, kesäkuusta 2026 alkaen. Työtä valvoo ympäristötekniikan asiantuntija, jolla on riittävä kokemus ja osaaminen pilaantuneen maaperän puhdistamisen valvonnasta. Ympäristötekniikan valvoja vastaa puhdistuksen ohjauksesta ja laadunvalvonnasta ottamalla työn laajuuteen nähden riittävän määrän näytteitä ja käyttäen soveltuvia kenttämittareita (esim. PID, PetroFlag, XRF).

Puhdistustavoitteiden saavuttaminen todetaan laboratorioanalyysien perusteella. Kaikki jäännöspitoisuusnäytteet sekä tarvittaessa myös osa seurantanäytteistä analysoidaan akkreditoidussa laboratorioissa pitoisuuksien varmentamiseksi. Puhdistusta jatketaan, kunnes saavutetaan puhdistuksen tavoitetasot. Kaivannot täytetään viranomaisen hyväksynnän jälkeen. Mikäli kohteeseen jää puhdistustavoitteen ylittäviä haitta-ainepitoisuuksia, tehdään puhdistustyön aikana erillinen riskinarvio tai suunnitelma, joka hyväksytetään viranomaisella.

Kaivantovesien käsittely

Kaivantoon mahdollisesti kerääntyvä vesi käsitellään joko paikan päällä soveltuvalla menetelmällä tai poistetaan imuautolla. Vesien käsittelystä sovitaan erikseen Lupa- ja valvontaviraston kanssa. Käsitellyn veden mahdollisesta viemäroinnistä sovitaan erikseen verkoston omistajan kanssa. Veden puhdistumista tarkkaillaan riittävillä näytteenotoilla valvojan toimesta ja vesinäytteet analysoidaan akkreditoidussa laboratorioissa. Analyysitulokset raportoidaan loppuraportin yhteydessä ja tarvittaessa heti niiden valmistuttua.

Käsittelemällä kaivantovedet asianmukaisesti, pyritään estämään pilaantuneisuuden leviäminen pohjaveden mukana. Tarvittaessa pohjaveden puhdistamista jatketaan kaivutyön päättymisen jälkeen.

Varautuminen poikkeuksellisiin tilanteisiin

Työn aikana ilmenevät poikkeukselliset tapahtumat ilmoitetaan viipymättä Lupa- ja valvontavirastolle, kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä

tarvittaessa pelastuslaitokselle. Tarvittaessa työ keskeytetään haittojen minimoimiseksi.

Tiedottaminen, kirjanpito ja raportointi

Ympäristöteknisen valvojan nimi ja yhteystiedot ilmoitetaan ennen töiden aloittamista Lupa- ja valvontavirastolle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Ennen töiden aloittamista järjestetään aloituskokous, jossa käydään läpi mm. pilaantuneen maaperän puhdistamisesta annetun päätöksen mukaiset asiat. Urakoitsija vastaa alueen asukkaiden ja käyttäjien tiedottamisesta. Ympäristötekninen valvoja pitää kirjaa mm. näytteenotoista. Puhdistustyöstä laadittava loppuraportti toimitetaan mahdollisimman pian työn valmistumisen jälkeen Lupa- ja valvontavirastolle, kuitenkin viimeistään 3 kk:n kuluessa töiden suorittamisesta. Puhdistuksen loppuraportissa esitetään tehdyt toimenpiteet, mahdolliset jäännöspitoisuudet ja niiden sijaintikartta, sekä kenttämittaus- ja laboratoriotulokset. Tarvittaessa loppuraportin yhteydessä esitetään riskinarvio sekä toimenpiteet kohteen jatkotarkkailusta ja mahdollisesta lisäpuhdistustarpeesta. Loppuraportissa on lisäksi tiedot kohteesta pois vietyjen maa-ainesten massamääristä, sekä siirtoasiakirjamallit ja kokousmuistiot.

Kuuleminen ja lausunnot

Ilmoituksesta ei ole pyydetty lausuntoja eikä kuultavia asianosaisia ole.

Kunnan viranomaisten kuuleminen

Ilmoitus liitteineen on toimitettu tiedoksi Rovaniemen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Asiaan liittyen ei ole annettu kommentteja.

VIRANOMAISEN RATKAISU

Lupa- ja valvontavirasto on tarkastanut Rovaniemellä sijaitsevaa kiinteistöä 698-9-9037-6 koskevan ilmoituksen pilaantuneen maaperän puhdistamisesta ja hyväksyy sen seuraavin määräyksin:

Puhdistustavoitteet

1. Alue tulee puhdistaa (riskinarviointiin perustuen) sellaiseen tilaan, ettei siitä voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Tulevan rakennuksen alueelta, sekä alueilta joihin sijoittuu kunnallistekniikkaa, tulee poistaa sellaiset maa-ainekset, joissa öljyhiilivetyjen tai haihtuvien orgaanisten yhdisteiden pitoisuudet ylittävät Valtioneuvoston asetuksen 214/2007 mukaiset kynnysarvot sekä maa-ainekset, joissa muiden haitta-aineiden pitoisuudet ylittävät asetuksen mukaiset alemmat ohjearvot.

Pinnoittamattomalta piha-alueelta, pintamaasta (0-1 m) tulee poistaa maa-ainekset, joissa haitta-ainepitoisuudet ylittävät asetuksen 214/2007 mukaiset alemmat ohjearvot ja muualta piha-alueelta maa-ainekset, joissa haitta-ainepitoisuudet ylittävät ylempät ohjearvot.

Haihtuvia yhdisteitä sisältävät maa-ainekset tulee poistaa sellaisilta alueilta, joista niitä voi kulkeutua rakennuksen sisäilmaan.

Maa-ainesten käsittely ja varastointi

2. Pilaantuneen maa-aineksen kaivu, lastaus ja muut puhdistukseen liittyvät työvaiheet on suunniteltava ja toteutettava siten, että pilaantunutta maa-ainesta ei leviä ympäristöön. Puhdistustyön aikana on huolehdittava, ettei puhdistamisesta aiheudu haittaa tai vaaraa alueella tai sen lähistöllä oleskeleville eikä muuta terveys- tai ympäristöriskiä.
3. Poistettavat pilaantuneet sekä kohonneita haitta-ainepitoisuuksia sisältävät maa-ainekset, joita ei hyödynnetä puhdistettavalla alueella, on toimitettava ominaisuuksiensa mukaisesti ensisijaisesti hyödynnettäviksi ja toissijaisesti loppukäsiteltäviksi vastaanottopaikkaan, jolla on lupa vastaanottaa kyseisiä maa-aineksia.
4. Kaivetut pilaantumattomat maa-ainekset ja eri tavoin pilaantuneet tai eri tavalla käsiteltävät maa-ainekset pidetään erillään kaivun, lastaamisen, mahdollisen välivarastoinnin ja kuljetuksen aikana.

5. Kaivettuja maa-aineksia voidaan tarvittaessa välivarastoida lyhytaikaisesti alueella, jonka puhdistamisesta ilmoitus on tehty. Välivarastointi on toteutettava siten, ettei siitä aiheudu haitta-aineiden kulkeutumista eikä muutakaan ympäristön pilaantumista. Voimakkaasti haitta-aineilta haisevien maa-ainesten välivarastointia alueella on vältettävä.
6. Mikäli välivarastointi toteutetaan päällystämättömällä alueella, on alueen maaperän pintakerroksen pilaantumattomuus varmistettava edustavalla näytteenotolla välivarastoinnin päätyttyä.

Kaivettujen maa-ainesten hyötykäyttö

7. Puhdistettavalta alueelta kaivettuja maa-aineksia, joiden haitta-ainepitoisuudet eivät ylitä määräyksen 1 mukaisia puhdistustasoja, voidaan hyödyntää kaivualueella, rakennuksen ulkopuolisella alueella. Hyötykäytettäviä maa-aineksia ei saa sijoittaa mahdolliseen orsi- tai pohjavesikerrokseen.
8. Hyödynnettävien maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet tulee selvittää edustavan näytteenoton avulla ennen maa-ainesten hyödyntämistä. Hyötykäytettyjen maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet ja hyödyntämispaikat on dokumentoitava.

Maa-ainesten kuljettaminen

9. Pilaantuneiden maamassojen kuljetus ja kuormaus on järjestettävä siten, ettei niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Jätteen saa antaa kuljetettavaksi vain jätehuoltorekisteriin hyväksytylle toiminnanharjoittajalle. Pilaantunut maa-ainekas on peitettävä kuljetuksen ajaksi.

Pilaantuneiden maa-ainesten kuljetuksista on laadittava jätelain (646/2011) 121 §:n mukaan siirtoasiakirjat. Siirtoasiakirjat on laadittava ensisijaisesti sähköisinä ja siirrettävä SIIRTO-rekisteriin viipymättä. Jätteeksi luokiteltua pilaantunutta maata saa luovuttaa kuljetettavaksi vain jätelain 94 §:n mukaisesti rekisteröityneille toimijoille.

Puhdistustyön lopputuloksen toteaminen

10. Kaivutyön lopuksi kaivantojen seinämistä ja pohjista tulee ottaa edustavat jäännöspitoisuusnäytteet siten, että eri alueille ja eri haitta-aineille määritetyt puhdistuksen tavoitetasot tulevat huomioiduiksi. Näytteistä on

analysoitava laboratoriossa vähintään kyseisellä kaivualueella tehdyissä tutkimuksissa todettujen haitta-aineiden pitoisuudet.

Pilaantuneen veden käsittely ja pohjaveden tarkkailu

- 11.** Pilaantuneella alueella sijaitseviin kaivantoihin kertyvän veden haitta-ainepitoisuudet tulee selvittää, ennen sen johtamista maastoon tai viemäriin. Vedestä on analysoitava vähintään maaperätutkimuksissa todetut haitta-aineet.
- 12.** Tarvittaessa vesi on poistettava ja toimitettava luvanvaraiseen vastaanottoaikaan tai vesi on puhdistettava paikan päällä tarkoitukseen soveltuvalla menetelmällä. Vesien käsittelyyn ja johtamiseen liittyvä suunnitelma on esitettävä Lupa- ja valvontavirastolle tarkastettavaksi. Jos kaivantoihin kertyvä vesi viemäroidään, on veden viemärointiin pyydyttävä lupa alueen vesihuollosta vastaavalta laitokselta.
- 13.** Pohjaveden pilaantuneisuus tulee selvittää tarvittaessa puhdistustyön päättymisen jälkeen. Näytteenoton tulosten sekä puhdistuksen aikaisten maaperän tutkimustulosten ja muiden havaintojen perusteella on tehtävä arvio pohjaveden jatkotarkkailutarpeesta sekä tarvittaessa suunnitelma pohjavesitarkkailun toteuttamisesta. Arvio tarkkailun jatkotarpeesta sekä tarvittaessa tarkkailusuunnitelma on liitettävä loppuraporttiin. Lupa- ja valvontavirasto voi antaa tarvittaessa lisämääräyksiä pohjaveden tilan selvittämiseen ja puhdistamiseen liittyen.

Valvonta, tiedottaminen ja raportointi

- 14.** Pilaantuneen maa-aineksen poistamisen aikana on otettava maaperänäytteitä pilaantuneiden alueiden laajuuden, kaivusvyöhyksien ja kaivettavien maa-ainesten haitta-ainepitoisuuksien tarkastamiseksi. Näytteet on otettava siten, että maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet ovat edustavasti selvitetty. Näytteenotossa tulee huomioida eri alueille ja eri haitta-aineille asetetut puhdistuksen tavoitetasot.

Jos näytteiden tutkimisessa käytetään kenttämittauslaitetta, on kenttämittaustuloksista vähintään joka kymmenennen näytteen, kuitenkin vähintään kahden näytteen, tulos jokaiselta kaivualueelta tarkastettava laboratoriomittauksilla. Laboratorionäytteistä on analysoitava vähintään kyseisellä kaivualueella tehdyissä tutkimuksissa todettujen haitta-aineiden pitoisuudet.

- 15.** Puhdistustyöhön on nimettävä henkilö, joka vastaa puhdistustyön valvonnasta ja jolla on tarvittava asiantuntemus ja kokemus pilaantuneen

maaperän puhdistukseen ja puhdistustöiden valvontaan. Valvonnasta vastaavan nimi ja yhteystiedot sekä puhdistuksen aloittamisajankohta on ilmoitettava kirjallisesti Lupa- ja valvontavirastolle ja Rovaniemen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ennen toimenpiteiden aloittamista. Edellä mainituille tahoille on ilmoitettava myös tämän päätöksen mukaisten puhdistustoimenpiteiden lopettamisajankohta.

Lupa- ja valvontavirastolle on tehtävä kirjallinen aloitusilmoitus ennen puhdistustöiden aloittamista. Mikäli puhdistus tehdään useassa osassa, jokaisesta puhdistusvaiheesta tulee tehdä aloitusilmoitus.

Aloitusilmoituksesta on käytävä ilmi puhdistuksen aloitusajankohta, työn vastuuhenkilöiden ja valvonnasta vastaavan ympäristötekniikan valvojan yhteystiedot työn aikana sekä kaivettujen haitta-ainepitoisten maa-ainesten vastaanottoaikat. Puhdistuksesta pidettävän kirjanpidon on oltava ajan tasalla ja valvovan viranomaisen saatavilla työn aikana.

- 16.** Mikäli lisätutkimuksissa tai puhdistustyön aikana maaperässä havaitaan haitta-aineita, joita ei ole todettu aiemmissä tutkimuksissa tai havaitaan muita lähtötiedoista poikkeavia asioita, jotka voivat vaikuttaa mahdollisiin ympäristö- ja/tai terveysriskeihin, on kyseisistä havainnoista ilmoitettava viipymättä Lupa- ja valvontavirastolle ja Rovaniemen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle jatkotoimenpiteistä sopimiseksi. Lupa- ja valvontavirasto voi tarvittaessa antaa lisämääräyksiä.
- 17.** Tämän päätöksen mukaisista tutkimus- ja puhdistustoimenpiteistä on laadittava loppuraportti, jossa on esitettävä
- puhdistustyön toteuttaminen ja karttapiirustus toteutuneista kaivalueista ja -syvyyksistä koordinaatistoon (ETRS-TM35FIN) sidotulla kartalla,
 - kuvaus työn aikaisista näytteenottomenetelmistä ja yhteenveto työn aikaisesta näytteenotosta,
 - kirjanpitoliedot poistetuista haitta-ainepitoisista maa-aineksista,
 - haitta-ainepitoisten maa-ainesten hyödyntäminen alueella,
 - analyysitulokset puhdistetun maaperän haitta-aineiden jäännöspitoisuuksista ja näytteenottoaikojen sijainnit karttapiirustuksessa esitettyinä (ETRS-TM35FIN -koordinaatisto) sekä
 - yhteenveto mahdollisten vesinäytteiden analyysituloksista ja pilaantuneen veden poistamisesta ja käsittelystä.

- mahdollinen riskinarviointi

Raporttiin on liitettävä yhteenveto maa-ainesten toimittamisesta eri käsittelypaikoille. Loppuraportti on toimitettava Lupa- ja valvontavirastolle ja Rovaniemen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle kolmen kuukauden kuluessa alueen puhdistustöiden loppuunsaattamisesta.

Määräysten ja päätöksen perustelut

Yleiset perustelut

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaan maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen pilaantuneella alueella sekä puhdistamisen yhteydessä maa-aineksen hyödyntämiseen puhdistettavalla alueella tai poistamiseen toimitettavaksi muualla käsiteltäväksi voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus valtion valvontaviranomaiselle (Lupa- ja valvontavirasto), jos puhdistaminen ei ympäristönsuojelulain luvun 4 nojalla edellytä ympäristölupaa. Valtion valvontaviranomainen tarkastaa ilmoituksen ja tekee sen johdosta päätöksen. Ilmoituspäätöksessä on annettava tarvittavat määräykset alueen puhdistamisesta, puhdistamisen tavoitteista ja maa-aineksen hyödyntämisestä ja tarkkailusta.

Valtioneuvoston asetuksessa maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (PIMA-asetus, 214/2007) on säädetty maaperässä yleisimmin esiintyvien haitallisten aineiden kynnysarvot. Asetuksen 3 §:n mukaan, mikäli yhden tai useamman haitta-aineen pitoisuus maaperässä ylittää kynnysarvon tai alueella, jolla taustapitoisuus on kynnysarvoa korkeampi, alueen taustapitoisuuden, on maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve arvioitava. Arvioinnin on asetuksen 2 §:n mukaan perustuttava arvioon maaperässä olevien haitallisten aineiden aiheuttamasta vaarasta tai haitasta terveydelle ja ympäristölle. Asetuksessa luetellaan seikat, jotka arvioinnissa on otettava huomioon. Ilmoituksessa esitetyn maaperän puhdistustarpeen arvioinnin tulee täyttää nämä PIMA-asetuksen vaatimukset.

Pilaantunutta aluetta puhdistettaessa tulee usein esille seikkoja, joihin ei ole ennakkotutkimuksista ja -suunnitelmista huolimatta pystytty varautumaan, esimerkiksi maaperässä tai pohjavedessä todetaan uusia haitta-aineita taikka todettavat haitta-ainepitoisuudet poikkeavat merkittävästi aiemmista tutkimuksista, pilaantunut alue on arvioitua laajempi tai kaikkea suunnitelmassa esitettyä maa-ainesta ei voida

poistaa. Tämän vuoksi valvontaviranomaisen voi olla tarpeen antaa uusia ohjeita tai määräyksiä työn aikana. (Määräykset 13., 14. ja 16.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 2 luvussa on säädetty yleisistä velvollisuuksista, periaatteista ja kielloista kuten toiminnanharjoittajan selvilläolovelvollisuudesta (6 §) sekä velvollisuudesta ehkäistä ja rajoittaa toimintansa ympäristövaikutuksia (7 §), maaperän pilaamiskiellosta (16 §) ja pohjaveden pilaamiskiellosta (17 §). Määräyksissä on huomioitu ympäristönsuojelulain mukaiset velvoitteet.

Määräyskohtaiset perustelut

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 133 §:n mukaan pilaantunut maaperä ja pohjavesi (*pilaantunut alue*) tulee puhdistaa siihen tilaan, ettei siitä voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Ilmoituksen mukaiset, eri alueille ja eri haitta-aineille esitetyt puhdistuksen tavoitetasot on hyväksytty. Haihtuviin yhdisteisiin lukeutuvat mm. bensiinijakeet C₅-C₁₀, MTBE, TAME sekä BTEX-yhdisteet. Mahdolliset haihtuvat yhdisteet on edellytetty poistettavaksi sellaisilta alueilta, joista niitä voisi kulkeutua rakennukseen. Alueella on tunnistettu tarve tarkentaville pilaantuneisuustutkimuksille, mutta tutkimustulokset eivät ole olleet käytettävissä päätöstä annettaessa. Mikäli tarkentavissa tutkimuksissa tai puhdistustyön aikana todetaan haitta-aineita, joita ei ole todettu aiemmissa tutkimuksissa tai havaitaan muita lähtötiedoista poikkeavia asioita, tulee olla yhteydessä Lupa- ja valvontavirastoon tarvittavista jatkotoimenpiteistä sopimiseksi. Tarvittaessa Lupa- ja valvontavirasto voi myös antaa lisämääräyksiä. (Määräys 1., 16.)

Jäännöspitoisuusnäytteenotolla todennetaan maaperän haitta-ainepitoisuudet pilaantuneen maa-aineksen poistamisen jälkeen. Näytteenotolla varmennetaan edellytettyjen puhdistustavoitteiden saavuttaminen sekä saadaan tietoa maaperään kaivujen jälkeen jäävistä haitta-ainepitoisuuksista. Näytteenotossa on huomioitava eri alueille ja eri haitta-aineille määritetyt puhdistuksen tavoitetasot, jotta ne voidaan todeta saavutetun luotettavasti. (Määräykset 10. ja 14.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 20 § edellyttää pilaantumisen vaaraa aiheuttavalta toiminnalta huolellisuutta ja varovaisuutta ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi sekä onnettomuuksien estämiseksi ja niiden vaikutusten rajoittamiseksi (*varovaisuus- ja huolellisuusperiaatteet*). (Määräykset 2., 4., 5., 6. ja 9.)

Jätelain (646/2011) 13 §:ssä säädetään, ettei jätteestä tai jätehuollosta saa aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, roskaantumista, yleisen turvallisuuden heikentymistä taikka muuta näihin rinnastettavaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. (Määräykset 2.–9.)

Jätelain (646/2011) 8 § edellyttää, että kaikessa toiminnassa on mahdollisuuksien mukaan noudatettava jätelain etusijajärjestystä. Etusijajärjestyksen mukaan vain sellaiset jätteet, joita ei ole mahdollista uudelleenkäyttää, kierrättää tai hyödyntää, loppukäsitellään. (Määräys 3.)

Jätelain (646/2011) 29 §:n mukaisesti maaperän ja pohjaveden puhdistustyön yhteydessä kaivettavat jätejakeet on edellytetty toimitettavaksi hyödynnettäväksi tai loppukäsiteltäväksi asianmukaisen luvan omaavaan vastaanottoaikaan. (Määräys 3.)

Jätelain (646/2011) 15 §:ssä säädetään lajiltaan ja laadultaan erilaisten jätteiden erilläänpitovelvollisuudesta siinä laajuudessa kuin se on terveydelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran tai haitan ehkäisemiseksi, etusijajärjestyksen noudattamiseksi taikka jätehuollon asianmukaiseksi järjestämiseksi tarpeellista sekä teknisesti ja taloudellisesti mahdollista. (Määräys 4.)

Päätöksessä on mahdollistettu ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesti puhdistustyön yhteydessä kaivettujen haitta-ainepitoisuuksiltaan puhdistuksen tavoitetasot alittavien maa-ainesten hyötykäyttö puhdistettavalla alueella, tulevan rakennuksen ulkopuolisella alueella. Maita ei kuitenkaan saa sijoittaa mahdolliseen orsi- tai pohjavesikerrokseen, jottei niistä aiheudu riskiä pohjaveden laadulle. Päätöksessä on edellytetty täytöissä hyötykäytettävien maa-ainesten haitta-ainepitoisuuksien ja sijoituskohteiden dokumentointia, jotta maa-ainekset voidaan huomioida asianmukaisesti tulevien kaivutöiden yhteydessä. Ilmoituksessa ei ole esitetty haitta-ainepitoisten maa-ainesten hyödyntämistä. Päätöksessä on kuitenkin annettu määräykset haitta-ainepitoisten maa-ainesten hyödyntämiseen liittyen, koska jätelain 8§:n mukaisesti tulee noudattaa etusijajärjestystä. Hyödyntämistä ei ole kuitenkaan hyväksytty rakennuksen alapuoliselle alueelle, koska mahdollisesta pilaantuneisuudesta ja haitta-aineista ei katsota olevan riittävästi tietoa. (Määräykset 7. ja 8.)

Jätelain (646/2011) 29 §:n mukaan jätteen saa luovuttaa vain jätelain 11 luvun mukaiseen jätehuoltorekisteriin hyväksytylle kuljettajalle. (Määräys 9.)

Valtioneuvoston jätteistä annetun asetuksen (978/2021) 11 §:n mukaan jäte voidaan kuljettaa peitettynä, jos siten voidaan varmistua siitä, ettei jätettä pääse ympäristöön kuormauksen tai kuljetuksen aikana. Poistettavat pilaantunutta maa-ainesta sisältävät kuormat on edellytetty peitettäväksi ja haitta-ainepitoiset kaivetut maa-ainekset on vaadittu pidettäväksi erillään pilaantumattomista maa-aineksista, jotta haitta-ainepitoisista maa-aineksista ei aiheudu haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. (Määräys 9.)

Jätelain (646/2011) 121 §:n mukaan jätteen haltijan on laadittava siirtoasiakirja pilaantuneesta maa-aineksesta. Siirtoasiakirja on oltava mukana jätteen siirron aikana ja se on annettava jätteen vastaanottajalle. Siirtoasiakirjat on säilytettävä vähintään kolmen vuoden ajan. Siirtoasiakirjaan merkittävistä tiedoista ja niiden vahvistamisesta on säädetty valtioneuvoston jätteistä annetun asetuksen (978/2021) 40 §:ssä. (Määräys 9.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 209 §:n mukaan lain täytäntöönpanon edellyttämät mittaukset, testaukset, selvitykset ja tutkimukset on tehtävä pätevästi, luotettavasti ja tarkoituksenmukaisin menetelmin. (Määräykset 10., 11., 13. ja 14.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (*selvillääolo-velvollisuus*). Puhdistamisen vaikutuksia alueen pohjaveteen on tarvittaessa seurattava näytteenoton avulla. Pohjaveden haitta-ainepitoisuuksien selvittäminen voi olla tarpeen, mikäli alueen maaperässä tai kaivantovedessä todetaan selkeästi suurempaa pilaantuneisuutta, kuin alustavissa maaperätutkimuksissa on todettu. (Määräykset 11. ja 13.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 7 §:n mukaan toiminta on järjestettävä niin, että ympäristön pilaantuminen voidaan ehkäistä ennakolta. Jos pilaantumista ei voida kokonaan ehkäistä, se on rajoitettava mahdollisimman vähäiseksi. Puhdistettavalta alueelta mahdollisesti syntyvän pilaantuneen veden poistamisella varmistetaan, etteivät vedessä olevat haitta-aineet pääse kulkeutumaan laajemmalle alueelle eivätkä ne aiheuta enempää maaperän tai pohjaveden pilaantumista tai muuta haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. (Määräys 12.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 172 §:ssä ja jätelain 122 §:ssä säädetään valvontaviranomaisen tiedoksisaantioikeudesta tehtävänsä

suorittamista varten. Määräykset on annettu viranomaisvalvonnan kannalta. Puhdistamisen aikainen kirjanpito ja puhdistamisen raportointi ovat tarpeen viranomaisvalvonnan kannalta. Kirjanpidolla ja raportilla dokumentoidaan tehdyt näytteenotto-, kaivu- ja muut puhdistustoimenpiteet. (Määräykset 15.-18.)

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6, 7, 16, 17, 20, 85, 133, 136, 172, 190, 191, 200, 205, 209 §
Ympäristönsuojeluasetus (713/2014) 24, 25, 26 §
Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007)
Jätelaki (646/2011) 8, 13, 15, 29, 121, 122 §
Valtioneuvoston asetus jätteistä (978/2021) 3, 4, 11, 40§
Hallintolaki (434/2003)
Valtioneuvoston asetus vesienhoidon järjestämisestä (1040/2006)
Valtioneuvoston asetus vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista (1022/2006)
Valtion maksuperustelaki (150/1992)
Valtioneuvoston asetus Lupa- ja valvontaviraston maksuista vuonna 2026 (1177/2025)

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Tämän ilmoituksen käsittelystä perittävä maksu on 1494 €.

Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontaviraston maksullisista suoritteista vuonna 2026 (1177/2025) ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon. Pilaantuneen maaperän puhdistamisesta tehtävän ilmoituksen käsittelystä perittävä maksu on 83 € kultakin asian käsittelyyn kuluvalta tunnilta. Tämän ilmoituksen käsittelyyn kului 18 tuntia.

Valvonnan maksullisuus

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 205 §:n mukaan valtion valvontaviranomainen voi periä maksun valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 136 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen noudattamisen varmistamiseksi.

Päätöksen voimassaoloaika

Tämä päätös on voimassa 30.6.2031 saakka. Mahdollisten olosuhdemuutosten vuoksi päätöksen voimassaolon jälkeen maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuus ja puhdistustarve on tarvittaessa arvioitava uudestaan ja tehtävä puhdistamisesta ympäristönsuojelulain (527/2014) edellyttämä ilmoitus tai lupahakemus.

Päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 200 §:n perusteella tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää täytäntöönpanon.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätös

Osuuskauppa Arina (sähköpostilla)

Tiedoksi

Rovaniemen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen (sähköpostilla)

Kuuluttaminen

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 85 §:n mukaisesti Lupa- ja valvontavirasto antaa päätöksen tiedoksi myös julkisella kuulutuksella. Kuulutus ja kuulutettava päätös ovat nähtävillä Lupa- ja Valvontaviraston verkkosivuilla. Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan myös toiminnan vaikutusalueen kuntien verkkosivuilla.

Tietojärjestelmän päivittäminen

Alueen maaperää koskevat tiedot päivitetään valtakunnalliseen Maaperän tilan tietojärjestelmään (MATTI-tietojärjestelmä).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuden

kirjaamoon. Tarkemmat ohjeet muutoksenhausta ovat päätöksen liitteenä (Liite 2) olevassa valitusosoituksessa.

Lisätiedot

Asia on käsitelty Lupa- ja valvontavirastossa. Lisätietoa asiasta antaa ylitarkastaja Elina Nuortimo (etunimi.sukunimi@lvv.fi, puh. 0295 255 712).

Hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Päätöksen on esitellyt ylitarkastaja Elina Nuortimo ja ratkaissut ylitarkastaja Maria Säkkinen.

Liitteet

- Liite 1. Puhdistettavan alueen sijaintikartta
- Liite 2. Valitusosoitus

LIITE 2.

Valitusosoitus

Tähän päätökseen saa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) mukaisesti hakea muutosta valittamalla **Vaasan hallinto-oikeuteen**. Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa 310 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään erikseen niistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Tuomioistuinmaksulaki: <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455>

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) nojalla annettu oikeusministeriön asetus (1020/2024) maksujen tarkistuksesta on tullut voimaan 1.1.2025. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy täältä:

<https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index/asiointijulkisuus/maksut/oikeudenkayntimaksuthallinto-oikeudessa.html>.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Ajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavaan arkipäivään.

Sisältö

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- valituksenalainen päätös valitusosoituksineen alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- tiedoksisaantitodistus tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- mahdolliset asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi
- asiamiehen valtakirja, mikäli asiamiehenä toimii muu kuin asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja

Toimittaminen

Valitus tulisi ensisijaisesti tehdä hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Vaasan hallinto-oikeus

- Käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43, 4. krs
- Postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa
- Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
- Puhelin: Kirjaamo 029 56 42780 (ma-pe klo 8.00-16.15)
- Puhelinvaihe: 029 56 42611

Valituskirjelmän voi toimittaa henkilökohtaisesti tai asiamiehen tai lähetin välityksellä taikka lähettäjän omalla vastuulla postitse tai sähköpostitse. Valituskirjelmän tulee olla valitusviranomaisella viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Tämä asiakirja LVV-U/56304/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/56304/2026 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Säkkinen Maria 05.06.2026 14:13

Esittelijä Nuortimo Elina 05.06.2026 14:11